HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אף אנו נאמר איילונית דוכרנית דלא ילדה: **מתני'** א הגיורת והשביה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולין: **גמ'** אמר רב הונא ב גר קטן מטבילין אותו על דעת בית דין מאי קמ"ל ג דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו תנינא ד זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם שלא בפניו מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניחא ליה קמ"ל ה דעבד ודאי בהפקירא ניחא ליה קמ"ל דהני מילי גדול דמטעם עצמו דאיסורא אבל קטן זכות הוא לו לימא מסייע ליה הגיורת והשביה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד מאי לאו דאטבלינהו על דעת בית דין לא הכא במאי עסקינן בגר שנתגיירו בניו ובנותיו עמו ו דניחא להו במאי דעביד אבוהון אמר רב יוסף ז הגדילו יכולין למחות איתיביה אביי הגיורת והשביה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ואי ס"ד הגדילו יכולין למחות אביי הגיורת והשביה ח לכי גדלה לכי גדלה בגיותה ט לכי גדלה נמי ממחייא ונפקא יכיון שהגדילה יא שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות מתיב רבא יב אלו נערות שיש להן קנס הבא על הממזרת ועל הנתינה ועל הכותית ועל הגיורת ועל השביה ועל השפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד יש להן קנס ואי אמרת הגדילו יכולין למחות יהבינן לה קנס דאזלה ואכלה בגיותה לכי גדלה לכי גדלה נמי ממחייא ונפקא כיון שהגדילה שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות אביי לא אמר כרבא התם קנסא היינו טעמא יג שלא יהא חוטא נשכר רבא לא אמר כאביי יד כתובה היינו טעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה: **מתני'** טו הגדול שבא על הקטנה וקטן שבא על הגדולה ומוכת עץ כתובתן מאתים דברי רבי מאיר טז וחכ"א מוכת עץ כתובתן מנה יז בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן הנישואין כתובתן מנה ואין **מטבילין** אותו עלי דעת ב"ד משום דזכות הוא. ותימה להא זכייה הוי מטעם שליחות דכיון דזכות הוא לו מן סהדי דעדיף ליה שליח כדמוכח בפ"ק דנ"מ (דף יב.) גבי חלר משום יד דאיתרבאי ולא גרע משליחות ו"מ היכן זכין לקטן והלא אין שליחות לקטן כדלמדינן בחיזהו נשך (שם עא:) ועוד דלמכתי עובד כוכבים הוא ואמרי' התם דקטן דלמתי לגבלל שליחות אית ליה זכייה מדרבנן עובד כוכבים דלא למתי לגבלל שליחות אפילו זכייה מדרבנן ליכא ונראה לר"י דהכא נמי זכין לו מדרבנן דלמדינן מהתם דקטן אית ליה זכייה מדרבנן ומע"ג דלמכתי עובד כוכבים הוא הא מתי לגבלל שליחות מ"ג כיון דבהך זכייה נעשה ישראל גמור לעניין זכייה ומ"ת היכי הוי ישראל גמור לעניין קידושין הא מן התורה עובד כוכבים הוא וי"ל דקסבר כמ"ד בהשתא רבה (יבמות דף פט:) דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בקום ועשה וכי פריך מאי לאו דאטבלינהו על דעת קמ"ל דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בקום ועשה וחל מתרי טעמי נקט והא לתמרי גרים בן סורר (סנהדרין דף סח: ושם) גבי גזל הגר אם אין לאיש גואל אית ליה אתה צריך לחזר אחריו אם יש לו גואל אבל קטן אי אתה צריך לחזר אחריו כו' משמע להו בגמ' דקטן מן התורה במעוברת שנתגיירה מ דלתמרי' בפרק הערל (יבמות דף עח. ושם) עובדת כוכבים מעוברת שנתגיירה הגה אין לריך טבילה והוי גר מן התורה דיקרלא גמור הוא ואית ליה ממון מן התורה כגון שירש את אמו ואי אתה לריך לחזר עליו שאין לו יורשין אחיו מוליד ואחיו מן האם אין יורשין אחותו ולפי ספרים דגרסינן בב"מ (דף עח:) זכייה מיהא אית ליה ולא גרס מדרבנן ניחא דמני למימר לאית ליה זכייה מן התורה ועובד כוכבים קטן כיון דבא להתגייר משניין ליה דיקרלא קטן ומע"ג דזכייה הוי מטעם שליחות ואין לו שליחות מן התורה ס"מ בדבר שיש בו קלת מובה כגון להפרים תרוממו דהמת היה רוצה לפוטרה בחנה אחת או אמת היה רוצה להעדיף אבל הכא אזכות גמור הוא לו יש לו שליחות: **מהו** דתימא עובד כוכבים **בהפקירא ניחא ליה.** ומע"ג דרבנן פליגי אר' מאיר בפ' קמא דגיטין (דף יג. ושם) ולית להו טעמא דהפקירא ניחא ליה ס"מ גבי עבד אמינו מוסב בהפקירא אמפקיע עלמו מן העבוד אבל גבי עובד כוכבים אמינו מטעבד ניחא ליה בהפקירא וכן נראה לפי שלא מיינו אלא בעובד כוכבים שהוא בעל גופו אבל עבד שאינו בעל גופו אלא שהוא ממון בעלמא אפילו בהפקירא לא ניחא ליה דלא מיתסר בהפקירא אלא משום דאין לו על מה לחול אבל עבד כוכבים שהוא בעל גופו אפילו בהפקירא ניחא ליה דמיתסר בהפקירא משום דאין לו על מה לחול: **אבל** קטן **זכות הוא לו.** והא דתנן בפרק קמא דגיטין (ג"ז שם) התומר מנו גר זה לפלוני ושימרוהו זה לעבדי רצה למחזר בשניהם יחזור דברי רבי מאיר היינו דעבד גדול דקטן מודה רבי מאיר דזכות הוא לו דלא ניחא ליה בהפקירא דלמדינן מהכא משום דלא טעים טעמא דאיסורא ס"ל חייבי לאוין קטן שבעבד קטן וכגון שהוא של כהן דחוב הוא לו שיאכל בחלרות לפי שמפסידו מלאכול בתרומה: **לבי** גדלה. ס"ת והלא כבר גדולה היא שהרי נערה כיון שהיא בת קנס ומפרש ר"י לבי גדלה ונהגה מנהג יהודים: **אביי** לא אמר כרבא שלא יהא **חוטא נשכר.** משמע דרבא לית ליה טעמא דלעלא יהא חוטא נשכר וקשה לתמרי' בפ' שור שנגח ד' וה' (ב"ק דף נח: ושם) דקסבר רבי מאיר כותים גירי אמת הן וקנס הוא דקנסו ר"מ בממונם לעניין שור שנגח אלא טעמא אית להן קנס הבא על הכותית ומי קנסו ר"מ בממונם ס"ל ניקנוס ומשני דהכא לא בעי למקנס אלא יהא חוטא נשכר והתם לרבא לית ליה הכא טעם לחוטא נשכר היכי מצי משני התם וי"ל דהתם אית ליה שפיר היא טעמא כיון דבדין יש להן קנס דגרי אמת הן אלא דבעי למקנס להו סברא הוא דמשום טעמא אלא יהא חוטא נשכר מוקמינן לה לדינא אבל הכא סבירא ליה לרבא דמשום טעמא אלא יהא חוטא נשכר אין לו כיון דמן הדין לית לה שהרי עובדת כוכבים גמורה היא שם תמתה וכפ' אלו נערות (לקמן דף לו:) לחית ליה לרבא אלא יהא חוטא נשכר גבי שבויה משום דמוקמינן לה בקלוסתה: ומשמע

חף אנו נאמר. לף אנו נדרוש את השמות מה לשון מילועית שקלטו חכמים לשמה שהיתה רחויה לילד: **דוכרנית.** לשון חיל תמיס דמתרגמינן דכר שליס (ויקרא ה). הרי היה כחיל שהיו יולד: **גמ'** (**על דעת ב"ד**). שם אין לו אב ואמו הבימתו להתגייר: **מטבילין.** לחין לך גר בלא מילה ועבילה: **על דעת בית דין.** שלשה יהו בטבילתו כדין כל טבילת גר שלריכים ג' והן נעשין לו אב והרי הוא גר על ידיהן ומגעו ניין כשר: **מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניחא ליה.** וחוב הוא לו ואין אדם נעשה שליח למחזמו שלא בפניו תנינא זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם שלא בפניו מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניחא ליה קמ"ל. הכא דגבי עובד כוכבים קטן לא אמרינן הכי: **דהני מילי.** דניחא ליה בהפקירא: **גדול.** שגדל [במדות] הפקירות ונעשים ליה טעמא לאיסורא: **קטן.** קטנים שנתגיירו ואפי' עם אביהם להיות גרים וחוזרין לסורן ואין לנו לענשן בב"ד ואפי' יודעין תקיפה ואם קדם אחד מהמיחה אינה לריכה גט להיות כישראל גמור: **לכי גדלה.** לא יהבינן לה עד שתגדיל: **שוב אינה יכולה למחות.** ואם מיחתה הרי היא כישראלית מומרת ז לענין כל עונשי ב"ד: **שיש להן קנס.** נ' כסף אם יתנסו: **הבא על הממזרת.** ועע"ג דלא קיימן ביה ולו תהיה לאשה ח שהרי אינה רחויה לקיימה אפילו הכי יש לה קנס כדלקמן [כט.]: **אביי לא אמר כרבא.** דמותיב מקנסא דקסבר לאו היינו טעמא היא דטעמא דקנסא שלא יהא חוטא נשכר להפטר: **רבא לא אמר לאביי.** דמותיב מהמוכה דהתם טעמא מאי תקינו לה דבנו כתובה שלא תהא קלה בעיניו להוציאה וכל זמן שלא מיחתה גיורת היא ועבדינן לה תקנתא: **מתני' הבא על הקטנה.** פתוחה מבת שלש שנים ויום אחד: **וקטן.** פחות מבן תשע שממרו חכמים אין ביאתו ביאה ומת בעלה בחזקת בעולה קיימת משנכנסה לחופה: **לחופה מנה.** אם ניקח לאחר שהיא בחופה ומת בעלה בחזקת בעולה קיימת משנכנסה לחופה: **ומוכת עץ.** שנתקע לה עץ בחוטו מקום: **לחופתן מאתים.** אם נשאו לאחר מכן לא אבדו כך את כתובתן אם נשאה שהיא אלמנה או גרושה או חלוצה: **מן הנישואין.** כגון שנכנסה לחופה ומת בעלה בחזקת בעולה קיימת משנכנסה לחופה: ואין

מהו דתימא עובד כוכבים **בהפקירא ניחא ליה.** ומע"ג דרבנן פליגי אר' מאיר בפ' קמא דגיטין (דף יג. ושם) ולית להו טעמא דהפקירא ניחא ליה ס"מ גבי עבד אמינו מוסב בהפקירא אמפקיע עלמו מן העבוד אבל גבי עובד כוכבים אמינו מטעבד ניחא ליה בהפקירא וכן נראה לפי שלא מיינו אלא בעובד כוכבים שהוא בעל גופו אבל עבד שאינו בעל גופו אלא שהוא ממון בעלמא אפילו בהפקירא לא ניחא ליה דלא מיתסר בהפקירא אלא משום דאין לו על מה לחול אבל עבד כוכבים שאינו בעל גופו אפילו בהפקירא ניחא ליה דמיתסר בהפקירא משום דאין לו על מה לחול: **אבל** קטן **זכות הוא לו.** והא דתנן בפרק קמא דגיטין (ג"ז שם) התומר מנו גר זה לפלוני ושימרוהו זה לעבדי רצה למחזר בשניהם יחזור דברי רבי מאיר היינו דעבד גדול דקטן מודה רבי מאיר דזכות הוא לו דלא ניחא ליה בהפקירא דלמדינן מהכא משום דלא טעים טעמא דאיסורא ס"ל חייבי לאוין קטן שבעבד קטן וכגון שהוא של כהן דחוב הוא לו שיאכל בחלרות לפי שמפסידו מלאכול בתרומה: **לבי** גדלה. ס"ת והלא כבר גדולה היא שהרי נערה כיון שהיא בת קנס ומפרש ר"י לבי גדלה ונהגה מנהג יהודים: **אביי** לא אמר כרבא שלא יהא **חוטא נשכר.** משמע דרבא לית ליה טעמא דלעלא יהא חוטא נשכר וקשה לתמרי' בפ' שור שנגח ד' וה' (ב"ק דף נח: ושם) דקסבר רבי מאיר כותים גירי אמת הן וקנס הוא דקנסו ר"מ בממונם לעניין שור שנגח אלא טעמא אית להן קנס הבא על הכותית ומי קנסו ר"מ בממונם ס"ל ניקנוס ומשני דהכא לא בעי למקנס אלא יהא חוטא נשכר והתם לרבא לית ליה הכא טעם לחוטא נשכר היכי מצי משני התם וי"ל דהתם אית ליה שפיר היא טעמא כיון דבדין יש להן קנס דגרי אמת הן אלא דבעי למקנס להו סברא הוא דמשום טעמא אלא יהא חוטא נשכר מוקמינן לה לדינא אבל הכא סבירא ליה לרבא דמשום טעמא אלא יהא חוטא נשכר אין לו כיון דמן הדין לית לה שהרי עובדת כוכבים גמורה היא שם תמתה וכפ' אלו נערות (לקמן דף לו:) לחית ליה לרבא אלא יהא חוטא נשכר גבי שבויה משום דמוקמינן לה בקלוסתה: ומשמע

אף אנו נאמר איילונית דוכרנית דלא ילדה: **מתני'** א הגיורת והשביה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולין: **גמ'** אמר רב הונא ב גר קטן מטבילין אותו על דעת בית דין מאי קמ"ל ג דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו תנינא ד זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם שלא בפניו מהו דתימא עובד כוכבים בהפקירא ניחא ליה קמ"ל דעבד ודאי בהפקירא ניחא ליה קמ"ל דהני מילי גדול דמטעם עצמו דאיסורא אבל קטן זכות הוא לו לימא מסייע ליה הגיורת והשביה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד מאי לאו דאטבלינהו על דעת בית דין לא הכא במאי עסקינן בגר שנתגיירו בניו ובנותיו עמו ו דניחא להו במאי דעביד אבוהון אמר רב יוסף ז הגדילו יכולין למחות איתיביה אביי הגיורת והשביה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד כתובתן מאתים ואי ס"ד הגדילו יכולין למחות אביי הגיורת והשביה ח לכי גדלה לכי גדלה בגיותה ט לכי גדלה נמי ממחייא ונפקא יכיון שהגדילה יא שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות אביי לא אמר כרבא התם קנסא היינו טעמא יג שלא יהא חוטא נשכר רבא לא אמר כאביי יד כתובה היינו טעמא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה: **מתני'** טו הגדול שבא על הקטנה וקטן שבא על הגדולה ומוכת עץ כתובתן מאתים דברי רבי מאיר טז וחכ"א מוכת עץ כתובתן מנה יז בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן הנישואין כתובתן מנה ואין

גליון הש"ס

גמ' שלא יהא חוטא נשכר. פ"ג דחלה מ"ז נלה דף ד ע"ב: תוס' ד"ה לבי גדלה. ואע"ת והלא כבר גדולה. עיין נלה מד ע"ב תוס' ד"ה שלשים יום:

מוסף רש"י

זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לאדם שלא בפניו. אין אדם יכול ליעשות שלוחו שלא מדעתו לדבר שהוא חופה או הפסד (קדושין כג.) לפיכך אדם נעשה שליח למחילו שלא מדעתו להפקידו, אבל להרויחו אין סהדי דניחא ליה לפיכך זכין ואין חבין (חולין פג.) דבר שהוא לרעתו קלוי חופה (לעיל י: וכעי"ז ב"מ י.) דבר שהוא חוב לו שלוחו חפץ בו (סוטה כה.). אלו נערות. דוקא נערה, משהגיעה שתי שערות עד שתגדל, ושם שהם חדשים שבין נערות לבגרות, אבל קטנה ויוצרת אין להם קנס. שיש להן קנס. שם שנפה אדם ונתן לחביו חמשים כסף כדלמיד (לעיל כג) ומתן הוים הכוכב וגו' (לקמן כט.). ועל הנתינה. מן הנבעונים והיא לשונה כלמדמיכן ביבמות (עח:) לקבל לדוד וגו עליהם ועל עם ויתנם יהושע חוטבי עלים ושואבי מים וגו' (יהושע ט) קרי להו נתינים (לקמן כט.). ועל הכותית. שכבר גירי תלויה הן ויצאן בלאתו לא מתמתן שם (שם). ועל השבויה. שבחלים שנפדים פחותה מבת שלש שנים, דבחזקת בתולה היא, אפילו בעולה בשביה בתוליה מחוירים (שם).

תוספות רי"ד

הגיורת והשביה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו פחותות מבנות ג' שנים ויום אחד כתובתן מאתים ויש להן טענת בתולים. פי' בחזקת בתולות הן. ואם נמצאת בעולה אומר לה מקחי מקח טעות ואבדה כל כתובתה. אמר ר"ה גר קטן מטבילין אותו ע"ד ב"ד. פי' אע"פ שאין לו אב ואם כגון תינוק שנמצא מושלך או ששבו ישראל קטני פלשתים ב"ד מלין אותם והם כישראל לכל דבר. והמורה פי' מטבילין אותו. דאינו גר עד שימול ויטבול. עיין פרק החולץ (דף מו) ובפ"ח דיבמות (דף ע"א). מאי קמ"ל דזכין לאדם שלא בפניו תנינא זכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו לאדם אלא בפניו. מ"ד בהפקירא ניחא ליה וחוב הוא לו. פי' שאין אדם נעשה שליח לחובתו שלא בפניו כלומר שלא מדעת. קמ"ל דה"מ גדול דטעים טעמא דאיסורא אבל קטן זכות הוא לו[ן]. אמר ר"י ואם הגדילו. פי' הקטנים שנתגיירו ואפי' עם אביהן יכולין למחות. פי' יכולין לומר אי אפשינו להיות גרים ואין לנו לענשם בב"ד. ואפילו ידינו תקיפה. ואם קידש אשה משמיחה אינה צריכה גט להיות כישראל מומר. ודוקא שלא הגיעו לכלל שתי שערות אבל אם הגדילו ולא מיחו אין יכולין למחות ואם מיחו הרי הן כישראל מומר וקדושי קדושין. ג) והגדילו דר"י לאו דוקא שבאו לכלל ענשין אלא שבאו לכלל דעת ועדיין לא באו לכלל ענשין: **מתני'** הגדול שבא על הקטנה וקטן שבא על הגדולה ומוכת עץ כתובתן מאתים. דברי ר"מ וחכ"א מוכת עץ כתובתן מנה. פי' קטנה פחותה מבת ג' שנים ויום אחד שאין ביאתה ביאה שהרי בתוליה חזרוין. וקטן פחות מבן ט' שאמרו חכמים אין ביאתו ביאה לקנות קנין גמור. כגון אם בא על יבמתו דהתם אמרי' אין ביאתו ביאה ג) חשובה לקנות

סב א מיי' פי"ט מהל' אישות הל' ה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' סו סק"ג:
סג ב מיי' פי"ג מהל' איסורי ביאה הל' ז סמג לאוין קיז טוש"ע יו"ד סי' רסח סעי' ז:
סד ג מיי' פ"ד מהל' זכיה הל"ג סמג עשין פ"ג טוש"ע חו"מ סי' רמג סעי' ג ושו"ע יו"ד סי' רסח סעי' ז:
סה ד ה ו ז מיי' פ"י מהל' מלכים הל"ג טוש"ע יו"ד סי' רסח סעי' ז:
סו ח מיי' פ"י מהל' אישות הל"ז טור אה"ע סי' סו:
סז ט מיי' פי"ט מהל' אישות הל"ג סמג עשין מח טוש"ע שם סי' סז סעיף ד:
סח י מיי' שם טוש"ע שם סעיף ה:
סט כ מיי' שם הל' ו טוש"ע שם סעי' ב:

ט) [ע' תוס' גיטין ה: ד"ה ואם ואם] ק"ק, י) [עירובין פ"ג: ושם] ק"ק, כ) [ע"ז ע. ע' תוס' שם], ל) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, מ) [לקמן יג. ע' תוס' שם], נ) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ס) [לקמן כט. ב"ק נח:], ע) [יבמות כב: וש"נ], פ) [יבמות פט. לקמן לט: נד.], צ) [לקמן יג.], ק) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ר) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ש) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ת) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, א) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ב) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ג) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ד) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ה) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ו) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ז) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ח) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ט) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, י) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, כ) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ל) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, מ) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, נ) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ס) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ע) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, פ) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, צ) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ק) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ר) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ש) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק, ת) [ב"ק ס"ב ע"ב ד"ה] ק"ק

לגמרי. פי' לא גרעה אותה ביאה ממאמר בגדול. שכמו שמאמר בגדול פוסלה על שאר האחין. כך ביאת [פחות] בן ט' פוסלה על האחין. עיין בס"פ האשה רבה: מוכת עץ שנתקע לה עץ באותו מקום ויצאו בתוליה כתובתה מאתים. פי' לא הפסידו כתובתן אם נישאו סתם וחכ"א מוכת עץ כיון שאיבדה בתוליה כתובתה מנה:

ג) וכדבריו כיבנו אלו מניחב קושיית הש"י כאן בד"ה וקשה וע"ש. ד) ע"ש ביבמות דף לו ד"ה ומייתי שם בניחת בן תשע דעתו כמאמר בגדול אבל בפחות מבן תשע לא מייתי התם כלל ו"ש.